

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/72/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7122202290
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7122202290.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: F. U., Z. XX.XX.XXXX, a P. U., Z. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny A., deti rodičov: matka P. I. U., Z. XX.XX.XXXX, B. R. XXC V. A., zastúpená JUDr. Evou Hencovskou, advokátkou so sídlom na Bajzovej 2 v Košiciach, a otec P. K. U., Z. XX.X.XXXX, B. F. XX V. A., zast. Advokátskou kanceláriou GOGA a spol., s.r.o., v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k výživnému, o odvolaní otca a matky proti rozsudku Mestského súdu Košice (predtým Okresný súd Košice I) sp.zn. 12P/24/2022 zo dňa 11.10.2022 takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I., II., III., V.
- Mení rozsudok vo výroku IV. tak že, dlžné výživné zo strany otca na maloletého P. za obdobie od 03.06.2021 do 05.04.2022 vo výške 1 009,93 Eur je otec povinný zaplatiť k rukám matky do 30 dní od doručenia tohto rozsudku.
- Tým mení rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 08.10.2019 č.k. 21P/65/2018-97 vo výroku IV. v časti úpravy výživného.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je zmena úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. F. a mal. P. na návrh otca o zrušenie vyživovacej povinnosti počas trvania striedavej osobnej starostlivosti a na návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti k maloletým deťom.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Mestský súd Košice ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej: F. U., Z. XX.XX.XXXX sumou 420 € mesačne vopred, k rukám matky vždy do 10. dňa v mesiaci a to od 03.06.2021 do budúca.

II. Dlžné výživné zo strany otca na maloletú za obdobie od 03.06.2021 do 31.10.2022 vo výške 3 386,48 € je otec povinný zaplatiť k rukám matky do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého: P.Š. U., Z.. XX.XX.XXXX sumou 300 € mesačne vopred, k rukám matky vždy do 10. dňa v mesiaci a to od 03.06.2021 do 05.04.2022 a od 06.04.2022 do budúca v sume 200 €. Týmto mení rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 08.10.2019 sp. zn.: 21P/65/2018 - výrok č. IV v časti vyživovacej povinnosti otca k maloletému P..

IV. Dlžné výživné zo strany otca na maloletého za obdobie od 03.06.2021 do 31.10.2022 vo výške 1 109,39 € je otec povinný zaplatiť k rukám matky do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. V ostatnom návrh otca a matky zamieťa.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Prvoinštančný súd svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 62 ods. 1-5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. Súd po vykonanom dokazovaní rozhodol o určení vyživovacej povinnosti otca, pri maloletej F. na sumu 420 eur, nakoľko u maloletej došlo k výraznej zmene pomerov, čo predstavuje sumu 14 eur denne (pri 30 dňovom mesiaci), považujúc uvedený rozsah za dostatočný a zodpovedajúci potrebám maloletej aj poukazom na jej zdravotný stav. Súd rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti otca k maloletému P., avšak iba za obdobie počnúc dňom vykonateľnosti rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia (kedy sa dočasne prestala realizovať striedavá osobná starostlivosť) do právoplatnosti rozhodnutia o „opätovnom“ zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti v sume 300 eur mesačne teda do 5.4.2022 a od 6.4.2022 v sume 200 eur do budúca. Výživné v sume 300 eur mesačne predstavuje sumu 10 eur denne (pri 30 dňovom mesiaci), čo súd považuje za dostatočné a zodpovedajúce potrebám maloletého. Súd, v období odo keď bola opäť obnovená striedavá osobná starostlivosť do budúca, ponechal výživné v takej istej sume 200 eur, v akej už bolo určené, keďže súd nezistil zmenu pomerov odôvodňujúcu zmenu výšky výživného. Súd má vykonaným dokazovaním za preukázané, že sa nezmenili pomery rodičov a ich životná úroveň ostala zachovaná. Súd poukazuje aj na vyjadrenie otca počas jeho výsluchu na pojednávaní dňa 2.8.2022, že aj keď sa jeho príjem (resp. obrát jeho obchodnej spoločnosti) znížil, jeho rodina to nepociťuje. Podľa názoru súdu obaja rodičia majú nadštandardné príjmy a životná úroveň rodičov je rovnaká ako bola zistená v pôvodnom konaní Okresného súdu Košice sp. zn. 21P/65/2018 a nič sa v ich pomeroch nezmenilo. Súd dokazovanie zamerl aj na majetkové pomery na strane otca, pričom zistil, že otcovi klesol za posledné obdobie príjem a súd sa zaoberal jeho jedno-osobovou s.r.o., kde výnosy hospodárskej spoločnosti obchodnej spoločnosti otca boli za bežné účtovné obdobie r. 2020 vo výške 145.795 eur a za predchádzajúce účtovné obdobie to bola suma 112.694 eur, ďalej za bežné účtovné obdobie za rok 2021 boli výnosy z hospodárskej činnosti spolu 121.156 eur bezprostredne predchádzajúce 145.795 eur. Výsledky hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení v roku 2021 je 1.295 eur. Predchádzajúce účtovné obdobie, čiže za rok 2020 je to suma 18.158 eur. Z vykonaného dokazovania súd ustálil priemerný čistý mesačný príjem otca (spolu s benefitmi) na sumu 3.000 eur, teda tak ako to aj otec na pojednávaní priznal, pričom iná výška príjmu otca v konaní preukázaná nebola. Súd k tejto sume prirátal ešte sumu 810,54 eur mesačne ako zisk obchodnej spoločnosti, nakoľko podľa názoru súdu bolo iba na rozhodnutí otca, ako jediného spoločníka, či si tento dosiahnutý zisk vyplatí alebo nie. Preto s poukazom na zásadu potenciality príjmu upravenú v § ZoR súd do príjmu otca zarátal aj dosiahnutý (hoc aj nevyplatený) zisk obchodnej spoločnosti. Súd zisťoval aj vývoj príjmu matky v rozhodnom období, pričom príjem matky ako X. zamestnanej v štátnom sektore mal naopak stúpajúcu tendenciu. Matka za rok 2021 zarobila celkovo 39.069,38 eur v čistom (priemerne 3.255,78 eur mesačne) a za obdobie 1-5/2022 zarobila celkovo 17.002,50 eur v čistom (priemerne 3.400,50 eur mesačne).

5. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania v zmysle ust. § 52 a § 55 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

III. Obsah odvolaní otca a matky a vyjadrení k odvolaniam

6. V zákonom stanovenej lehote podala voči rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie matka maloletých detí, a to proti výroku I., II., III., IV. a V. v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s ust. § 62 a nasl. CMP.

Vytýkala súdu, že nevykonala dokazovanie v navrhnutom rozsahu v súvislosti so zistením majetkových a zárobkových pomerov otca maloletých. Má za to, že bol daný dôvod na zvýšenie výživného počnúc dňom 8.6.2020 vzhľadom na skutočnosť, že otec v tomto období vôbec neprispieval rovnakou mierou na úhradu potrieb maloletých, čo je zmyslom a účelom striedavej osobnej starostlivosti. Matka tvrdí, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti presúval otec celé bremeno starostlivosti na matku, deťom nezakupoval školské potreby, neprispieval na školské poplatky, výlety alebo kultúrne podujatia, na oslavy, krúžky a nepodporoval deti v ich voľnočasových aktivitách. V čase, keď boli v jeho starostlivosti, im zabezpečoval bývanie, stravu a po istom čase im začal hradieť krúžok angličtiny. Ďalej zdôraznila, že striedavá osobná starostlivosť nebola realizovaná v rovnakom intervale, deti boli u matky dlhšie ako u otca, a teda aj osobnú starostlivosť vo väčšom rozsahu zabezpečovala matka, na strane ktorej došlo k výraznej zmene majetkových pomerov, s čím sa súd nevysporiadal a argumenty matky v tomto smere nezvážil. Uvedená situácia trvala až do času zverenia maloletých detí do starostlivosti matky, t.j. do 3.6.2021 v zmysle neodkladného opatrenia. Počnúc týmto obdobím nebola realizovaná striedavá osobná starostlivosť a o deti sa starala iba matka, maloletej sa zhoršil zdravotný stav, ktorý si vyžiadal osobitný prístup, s čím boli opäť spojené zvýšené náklady. Len náklady na osobitnú stravu predstavovali sumu vo výške 600 eur, tá spočívala v nákupe špeciálnych nutričných vitamínov v sume 124 eur, konzultácie u výživovej poradkyne a výživové sledovanie v sume 90 eur mesačne, lieky v sume 30 eur. Matka diferencovala jednotlivé obdobia, kedy mala maloletá zhoršený, resp. zlepšený zdravotný stav, a to na obdobie od 8.6.2020 do 1.1.2021, kde maloletá nejedla sladké, jedla pečivo, jedla veľa syrov, mäsa, rýb, konzervy vo veľkých množstvách, keďže nechudla ani po vynechaní sladkého, pečiva, začala enormne veľa cvičiť, behať, vstávala ráno okolo 5 hod., aby mohla behať, chodiť, vyučovanie mala formou online, bola len doma, matka jej zakúpila záťažovú prikrývku. V období od 1.1.2021 do 3.6.2021 bola dcérou diagnostikovaná anorexia, v tom čase mala dcéra podrobný prehľad o kalorických hodnotách potravín, začala byť pod kontrolou dietologičky, mala vysoký príjem jedla, ktorý kompenzovala behom, zvracaním, používaním laxatív, dcéra sa zameriavala na prísne dodržiavanie kalorického príjmu pod hladinou 1700 kcal, pila nutridrinky, avšak kompenzácia bola bulimická. V škole mala individuálny študijný plán, bola celý čas doma a chodila iba na písomky. V období od 3.6.2021, kedy bola zverená do výhradnej starostlivosti matky a prestala chodiť k otcovi, do 1.9.2021, spoločne s dcérou hľadali cestu vo vzťahu k prijateľnej strave, po ktorej nebude mať výčítky. Dcéra bola orientovaná na vegetariánsku bezolejovú stravu, zavádzal sa príjem hydiny, rýb, dcéra odmietala ovocie, okrem malín, čučoriedok, hrozna, jahôd. Pokiaľ ráno raňajkovala chlieb, nevedela sa sústrediť, nešla do školy, všetky myšlienky jej zabrali výčítky a potreba kompenzácie tohto kalorického príjmu bolo varenie jedla vo veľkých množstvách, hlavne zelenina. Dcéra mala aj naďalej individuálny študijný plán, stravovala sa iba doma. Počas letných prázdnin boli deti iba 2 týždne s otcom, zhoršila sa dcéru výrazne kvalita vlasov, pleti, začala mať citlivé oči a bolo potrebné zakupovať drahšiu kozmetiku na vlasy, pokožku, dekoratívnu kozmetiku na citlivú pleť. V období od 1.9.2021 do 11.3.2022 bola po prázdninách dcéra veľmi vyčerpaná, zhoršil sa jej zdravotný stav, ktorý si vyžiadal hospitalizáciu v decembri 2021, následne v januári 2022 a medzi hospitalizáciami sa o dcéru počas pracovnej doby matky starala zdravotná sestra. V tomto období si dcéra začala veľmi uvedomovať nevyhnutnosť zmeny a prvýkrát začala spolupracovať. V období od 1.3.2022 doposiaľ sa u nej objavil panický strach z prípadných hospitalizácií, ktorý prešiel do záchvatového prejedania a následného zvracania, jej výčítky z jedla sa nezmenili. Dcéra je apatická, pri vyšších dávkach jedlách plače, preplače aj celé poobedie. Pri každej mozgovej príležitosti cvičí, má enormne vysoký príjem jedla a celý deň sa venuje výberu a príprave vhodných zdravých jedál, avšak večer sa prejedá nanukmi a sladkosťami, následne veľa cvičí. Dcéra chodí na obedy v škole, ale pokiaľ sa z obeda odhlási, stravuje sa stravnými lístkami v reštaurácii v blízkosti školy. Otec sa na výdavkoch spojených s osobitným režimom u maloletej nepodieľal. Matka v súvislosti so zdravotnými problémami platí maloletej cvičenie v sume 260 eur, v októbri zakúpila činky v hodnote 50 eur, hradí špeciálne nutričné vitamíny, lieky, nutričné poradenstvo a dodržiava osobitný režim stravovania. Okrem toho sa zvýšil aj výdavok na stravu v škole zo sumy 25 eur na sumu 47 eur mesačne. Vo vzťahu k maloletemu P. matka namietala, že zvýšenie výživovacej sumy 400 eur od 8.6.2020 považuje za dôvodné vzhľadom na podstatné zmeny, na ktoré súd nereflektoval. Jeho výdavky predstavovali: klub 45 eur, strava 17,50 eura, mobil 22 eur, zubár 150 eur, dentálna hygiena 45 eur, turnaj 29 eur + 30 eur, zimné topánky 89 eur, mikina 35 eur v období od septembra do novembra 2022. Otec neprispieva ani na stravu alebo turnaj, či dokonca poplatok u zubára. Zdôrazňuje, že maloletý sa stretáva s otcom iba v rozsahu 4 dní v priebehu 2 týždňov. Maloletá k otcovi nechodí vôbec. Za obdobie od 6.4.2022, teda ako sa opäť začala realizovať striedavá osobná starostlivosť, súd stanovil výživné v rovnakej výške ako bolo dané pôvodnou právnou úpravou, hoc od poslednej úpravy uplynulo obdobie 3 rokov. Maloletý začal hrať reprezentačne basketbal, s čím sú zvýšené náklady na stravu, ošatenie, športové potreby, cestovanie na zápasy a

ďalšie. V čase poslednej úpravy mal maloletý XX rokov, navštevoval X. ročník I. školy, v súčasnosti je žiakom X. ročníka X-J. U., s čím sú spojené zvýšené výdavky. Maloletý P. sa zúčastňuje turnajov 3x do mesiaca, pričom pokiaľ je turnaj mimo A., tak 2-3 dni trvá uvedený turnaj a poplatok za účasť je vo výške 100-140 eur so stravou. Súd nezdôvodnil, prečo nevhliadol dôvod na zvýšenie vyživovacej povinnosti od 8.6.2020 a taktiež nekonkretizoval svoje úvahy o rozsahu výživného v sume 200 eur. Vo vzťahu k zisteniu majetkových a zárobných pomerov považuje matka názor súdu za nedostatočný. Otec je jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti T. A. U. T. Q., Q..J..H., a jeho spoločnosť mala podľa účtovnej závierky za rok 2021 vlastné imanie vo výške 267.847 eur (kolónka č. 25), majetok 301.910 eur (kolónka č. 01), spoločnosť dosiahla tržby a výnosy z predaja vlastných služieb priemerne vo výške 9.740 eur, ročne celkom 116.843 eur a za minulý rok 12.008 eur, ročne 144.099 eur (kolónka č. 3). Ďalej je zrejmé, že spoločnosť dlhodobo nerozdeľuje zisk, ktorý za posledný rok 2021 predstavoval sumu 261.052 eur. Z uvedených dôvodov považuje matka napadnutý rozsudok za vadný, skutkovo a právne nesprávny, neodôvodnený a nepreskúmateľný. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. V zákonom stanovenej lehote podal odvolanie aj otec maloletých detí, a to v celom rozsahu výrokov I., II., III. a IV. V úvode zdôraznil, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie o nadštandardnosti matkou vynakladaných výdavkov na maloleté deti. V tejto súvislosti otec poukazuje na skutočnosť, že matka naďalej nad rámec výživného vyčísľuje otcovi výdavky maloletých detí, ktoré vznikajú v čase, keď sú maloleté deti v starostlivosti u matky a žiada o ich refundáciu vo výške polovice zo strany otca. Otec namieta nesprávne skutkové zistenia o životnej úrovni rodičov a príjmovej situácii. Zdôraznil, že príjem matky má kontinuálne stúpajúcu tendenciu, pričom z predložených daňových priznaní vyplynulo, že príjem otca má klesajúcu tendenciu. Podľa názoru otca na úplné zistenie životnej úrovne na strane matky súd prvej inštancie nevykonal rozhodujúci dôkaz navrhovaný otcom, a to zisťovanie dôvodnosti a účelnosti čerpania úveru, ktorý matka žiadala uznať ako dôvodný výdavok na jej strane a taktiež použitia prostriedkov titulom vyplatenia kúpnej ceny z predaja nehnuteľnosti na L. R. V. A.. Otec nespochybňuje nadštandardný príjem matky bez ohľadu na mesačnú splátku úveru, napriek tomu matka dokáže plniť svoju časť vyživovacej povinnosti, avšak spochybňuje dôvodnosť a účelnosť jej vynakladania, čo je rozhodujúce pre zrušenie vyživovacej povinnosti vo vzťahu k maloletému P.. V tejto súvislosti poznamenáva, že jeho vyjadrenia na pojednávaní dňa 2.8.2022 o tom, že aj keď sa jeho príjem znížil, jeho rodina to nepociťuje, bolo vytrhnuté z kontextu. Pokles príjmov otec samozrejme pociťuje, avšak uvedený pokles sa prejavuje v pôžitkoch či iných osobných výdavkoch otca, teda jeho životnej úrovni. Avšak vo vzťahu k maloletým deťom sa snaží otec konať tak, aby tento pokles necítili. Otec sa podieľa na hradení výdavkov, kurzy anglického jazyka, výdavky na fyzioterapeuta, výdavky s P. športovaním, lyžiarska výbava a pod., nielen počas striedavej osobnej starostlivosti, ale aj v čase, keď maloleté deti boli zverené matke. Účinnosť zmluvy s najväčším klientom, ktorému otec toho času poskytuje právne služby, zanikne v apríli 2023 a prípadné ďalšie poskytovanie právnych služieb je závislé od výsledku verejného obstarávania. S prihliadnutím na dĺžku intervalu striedavej osobnej starostlivosti, ponechanie vyživovacej povinnosti vo vzťahu k maloletému P. na dorovnanie životnej úrovne, považuje otec za neodôvodnené a neadekvátne vzhľadom na to, že súd môže rozhodnúť tak, že počas trvania striedavej starostlivosti výživné neurčí a výživné vo vzťahu k maloletému P. budú obaja rodičia plniť tzv. formou in natura. Otec ďalej namieta absenciu riadneho a úplného zistenia odôvodnených potrieb maloletej F., čím nie je jasné, ako dospel k sume výživného 420 eur mesačne. Maloletá skutočne nemá zvýšené náklady na stravu, nenavštevuje súkromnú školu, nevenuje sa nákladnému športu či iným mimoškolským záujmom spojených s vyššou finančnou úhradou, a teda otec má za to, že stanovená výška je neprimeraná jej odôvodneným potrebám. Ďalej otec namieta, že v časti dlžného výživného sa súd nevysporiadal s vynakladaním výdavkov a hradením potrieb maloletých detí otcom, o ktoré by sa podľa jeho názoru dlžné výživné malo ponížiť. Ide o športové aktivity, kurzy anglického jazyka, dentálnu hygienu či zubný strojček, ktorých výška bola preukázaná. Otec poukazuje aj na skutočnosť, že v októbri 2021 a v júni 2022 poukázal mimoriadne príspevky vo výške 100 eur na každé dieťa, čo zohľadnené súdom nebolo. Ďalej namieta výšku dlžného výživného, kde došlo k chybe pri sčítaní súm za jednotlivé mesiace, kedy by výška dlžného výživného mala predstavovať 1.009,39 eura, nakoľko z bodu 27. napadnutého rozsudku vyplýva, že dlžné výživné vzniklo iba za obdobie, kedy bol maloletý P. neodkladným opatrením zverený dočasne do výlučnej starostlivosti matky. Ďalej otec navrhuje, aby sa výrok III. doplnil v znení: „týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 8.10.2019 sp.zn. 21P/65/2018 výrok IV. v časti vyživovacej povinnosti otca k maloletému P. a maloletej F.“. Navrhuje, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a uložil mu povinnosť prispievať na výživu maloletej F. v sume 300 eur mesačne počnúc 11.3.2022, ďalej počas obdobia striedavej starostlivosti súd vo vzťahu

k maloletému P. výživné neurčil a návrh matky zamietol, alternatívne, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že s tvrdeniami otca nesúhlasí. Otec uhradil zubné ošetrovanie v sume 100 eur, avšak obe deti chodia 4x ročne na dentálu hygienu, a teda len za tieto úkony ročne zaplatila 160 eur. Otec sa na úhrade sedení u psychológa podieľal v sume 50 eur. Maloletá však navštevovala psychológa 6 rokov, pričom tieto sedenia za celé obdobie hradila matka. Taktiež matka platila hodiny angličtiny v sume 10 eur, ktoré navštevovala počas obdobia 2 rokov 2x týždenne. Rovnako čo sa týka fyzioterapie, ktoré otec zaplatil 118 eur, obe maloleté deti chodili na fyzioterapiu polroka a jedna návšteva predstavovala výdavok v sume 30 eur. Vo vzťahu k výdavkom maloletého P. jej pribudol výdavok vo výške 20 eur týždenne za hodiny basketbalu, maloletej F. hradila očkovanie proti HPV vírusu vo výške 123 eur, 100 eur na školský pobyt v Z., kde je potrebný doplatok 200 eur a 100 eur vreckové, pričom otec doposiaľ neprejavil vôľu na výlet prispieť. Maloletá F. naďalej potrebuje vyváženú stravu s postupným zavádzaním komplexnejších potravín, je nevyhnutný dohľad a prijímanie kvalitných a čerstvých potravín, preto vzrástli náklady na nákup špeciálnych nutričných vitamínov v sume 124 eur, konzultácie u výživovej poradkyne a výživové sledovanie v sume 90 eur mesačne a liekov v sume 30 eur mesačne, preto suma 244 eur rozhodne nie je podľa matky zanedbateľným nákladom. Okrem toho má ďalšie aktivity a kultúrne vyžitie. Zdôraznila, že maloletá F. počas bežného roka k otcovi skoro vôbec nechodí a maloletý P. odchádza k otcovi až v stredu, aj keď by v jeho osobnej starostlivosti mal byť už od utorka. Otec tak nezabezpečuje základné potreby detí v zmysle rozhodnutia súdu, podľa ktorého by mala byť F. u otca každý párný kalendárny týždeň od piatku do nedele a maloletý P. od utorka do nedele každého párneho kalendárneho týždňa. Počas bežného roka od letných prázdnin nebola F. ani raz, chodila s ním iba cca raz do mesiaca na večeru, bola u neho až počas zimných prázdnin. Z uvedeného dôvodu je potrebné prihliadnuť aj na minimálny rozsah otca na osobnej starostlivosti o F.. Matka zotrvala na podanom odvolaní a navrhla, aby mu súd vyhovel v celom rozsahu.

9. Kolízny opatrovník vo vyjadrení navrhol odvolaciemu súdu rozhodnúť podľa dostupných dôkazných materiálov s poukazom na najlepší záujem maloletých detí.

10. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky zotrval na svojich vyjadreniach a tvrdeniach. Zdôraznil, že od októbra 2019 zabezpečoval všetky potreby maloletých detí v čase jeho starostlivosti. K tvrdeniu matky, že za obdobie od 12.11.2020 do 3.5.2021 preukázal vynaloženie výdavkov len vo výške 386,50 eura, uviedol, že len demonštratívne preukazoval spolupodieľanie sa na výdavkoch maloletých detí nad rámec výživného, ktoré za toto obdobie predstavovalo v úhrne sumu 2.520 eur. Za uvedené obdobie, kedy boli maloleté deti v rámci 14 dní v starostlivosti otca 6 dní, zabezpečoval bývanie, stravu, ošatenie, platil výživné k rukám matky vo výške 420 eur mesačne, a teda suma 2.520 eur za obdobie 6 mesiacov je podľa jeho názoru adekvátne. Argumentáciu matky o vysokej životnej úrovni otca považuje za účelovú. Rovnako tak tvrdenia vo vzťahu k maloletému P.. Otec rešpektuje vôľu maloletého a po vzájomnej dohode súhlasil, aby maloletý chodil k otcovi od stredy a zostával do pondelka nasledujúceho týždňa, hoci súdnym rozhodnutím má byť P. v starostlivosti od utorka do nedele, a teda je maloletý P. v jeho starostlivosti 5 dní a ak matka rešpektuje pranie syna, tak 6 dní. Otec tvrdí, že sa podieľal na zubárovi, ošetrovaniach u lekárov či ďalších nákladoch súvisiacich so športovaním. Zabezpečil kompletne lyžiarske oblečenie, výstroj a nežiadal refundáciu týchto výdavkov maloletej. Uhradil poplatok za lyžiarsky zájazd. Nie je pravdivé ani tvrdenie matky o počte turnajov, ktoré maloletý absolvuje a ani o výške týchto výdavkov. Matkou uvádzané náklady 100-140 eur sú nepravdivé a na vyvrátenie týchto skutočností uviedol náklady na účasť maloletého na 2-zápase v B. B. a v E. s prespatím vo výške 35 eur, kde maloletého odviezol a dal mu vreckové. Dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie vo vzťahu k príjmom otca považuje za dostatočné. V závere zotrval otec na svojom odvolaní a navrhol, aby odvolací súd rozhodol v zmysle petitu podaného odvolania.

11. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca uviedla, že po konzultácii s lekármi sa dohodli s otcem, že dcéra bude navštevovať rehabilitačné centrum na podporu svalovej hmoty za účelom zlepšenia aj psychického stavu. V mesiaci máj začala dcéra cvičiť 2x do týždňa, v priebehu septembra navštevovala posilňovňu 3x týždenne, hodina tréningu najskôr stála 25 eur, a postupne táto narastala. K dnešnému dňu má dcéra za sebou 118 vstupov a z toho jej otec raz kúpil permanentku na 10 vstupov. Zdôraznila zvýšené náklady v domácnosti na stravu, zdražili rehabilitačné tréningy, náklady za energie a na bežné potrebné veci.

12. Otec v ďalšom vyjadrení k vyjadreniam matky uvádza stanovisko k jej tvrdeniam, ktoré považuje za znevažujúce. Zotrváva na svojom odvolaní a navrhuje, aby odvolací súd rozhodol v zmysle petitu podaného odvolania.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

13. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkmi, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahu (§ 65 CMP), a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti výrokov I. (o zvýšení výživného na maloletú F.), II. (o dlžnom výživnom na maloletú F.), III. (o povinnosti otca prispievať na výživu maloletého P.), V. (o zamietnutí návrhu otca a matky v prevyšujúcej časti) vecne správny a vo výroku IV. (o dlžnom výživnom na maloletého P.) napadnutý rozsudok je potrebné zmeniť.

14. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku a argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre zvýšenie výživného na maloletú F. (výrok I.), určenie dlžného výživného na maloletú F. (výrok II.), určenie vyživovacej povinnosti na maloletého P. za obdobie, kedy realizovala osobnú starostlivosť matka od 3.6.2021 do 5.4.2022 a určenie výživného počas striedavej starostlivosti od 6.4.2022 (výrok III.), určenie dlžného výživného na maloletého P. (výrok IV.), zamietnutie návrhov otca a matky v prevyšujúcej časti (výrok V.) a rozhodnutie o trovách konania (výrok VI.).

15. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

16. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo vzťahu k výrokom I., II., III., V., v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel k správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

17. Odvolací súd nezistil v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predstretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty oboch rodičov v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

18. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovacím rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie,

s ktorým tvorí jeden celok (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/40/2018 zo dňa 18.07.2018).

19. K odvolateľmi namietanému odvolaciemu dôvodu, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, je potrebné uviesť, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§191 CSP) a vyhodnotenie uvedie v odôvodnení rozsudku. Voľné hodnotenie dôkazov neznamená ľubovôľu. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, teda relevancie vo vzťahu k zisťovaným skutočnostiam, zákonnosti z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania a z hľadiska pravdivosti, teda hodnovernosti jeho zdroja. Následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Súd k nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov môže v zásade dôjsť len nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, prípadne porušením pravidiel formálnej logiky. Posúdenie zmien pomerov, ktoré nastali od predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom a hodnotiace úvahy súdu, na základe správne a zákonne vykonaných dôkazov bez mylnej interpretácie z nich vyodených skutočností však nie je možné považovať za nesprávne skutkové zistenie.

20. Vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj napr. IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003). Za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnení, skutkový (skutočný) stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. Stručne možno zhrnúť, že odlišný názor účastníka konania vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku súdu nečiní rozsudok nepreskúmateľným ani nezákonným. Napokon je potrebné dodať, že terajšia právna úprava vyplývajúca z Civilného sporového poriadku, konkrétne z ust. § 387 ods. 3 umožňuje odvolaciemu súdu zaoberať sa vo vlastnom odôvodnení rozhodnutia aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie, z čoho vyplýva, že zákonodarca čiastočnú neodôvodnenosť rozhodnutia nepovažuje za takú vadu konania, ktorá by účastníkom konania odníkala možnosť konať na súde, a to obzvlášť s poukazom i na ustanovenia Civilného mimosporového poriadku, v rámci ktorého odvolací súd nie je viazaný jednak odvolacími dôvodmi a ani rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

21. Matka namieta nesprávne určený rozsah vyživovacej povinnosti vo vzťahu k obom mal. deťom vo vzťahu k odôvodneným potrebám maloletých a k zdravotnému stavu mal. dcéry. Má za to, že bol daný dôvod na zvýšenie výživného počnúc dňom 8.6.2020, kedy otec neprispieval rovnakou mierou na úhradu potrieb maloletých, počas trvania striedavej osobnej starostlivosti presúval otec celé bremeno starostlivosti na matku zdôrazňujúc, že striedavá osobná starostlivosť nebola realizovaná v rovnakom intervale, deti boli u matky dlhšie ako u otca, a teda aj osobnú starostlivosť vo väčšom rozsahu zabezpečovala matka. Zdôrazňuje, že maloletý sa stretáva s otcom iba v rozsahu 4 dní v priebehu 2 týždňov. Maloletá k otcovi nechodí vôbec. Za obdobie od 6.4.2022, kedy sa opäť začala realizovať striedavá osobná starostlivosť, súd stanovil výživné v rovnakej výške ako bolo dané pôvodnou právnou úpravou, hoc od poslednej úpravy uplynulo obdobie 3 rokov. Vo vzťahu k zisteniu majetkových a zárobkových pomerov považuje matka názor súdu za nedostatočný. Otec namieta nesprávnosť záverov súdu vo vzťahu k ním napadnutým výrokom o určení vyživovacej povinnosti. V kontexte uplatnených odvolacích námietok matky a otca vyjadrujúcich nesúhlas so skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie vo vzťahu k rozsahu výživného skúmal odvolací súd primeranosť

určenej sumy vyživovacej povinnosti otca v nadväznosti na jeho možnosti a schopnosti, odôvodnenej potreby maloletých detí, ako aj určenie dlžného výživného.

22. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Zo vzťahu rodičov pochádzajú dve mal. deti. Posledná úprava výživného bola realizovaná rozsudkom Okresného súdu Košice I sp.zn. 21P/65/2018 zo dňa 8.10.2019, ktorým bolo určené prispievať zo strany otca na výživu maloletej F. v sume 220 eur a na maloletého P. v sume 200 eur. Uvedeným rozsudkom zároveň bolo rozhodnuté o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletým deťom tak, že obe maloleté deti budú v striedavej starostlivosti oboch rodičov u matky 8 dní a v starostlivosti otca 6 dní. Zároveň bolo rozhodnuté, že matka bude poberať daňový bonus aj rodinné prídavky. V čase poslednej úpravy bola matka maloletých detí zamestnancom A. X. V. A., pričom jej čistá priemerná mesačná mzda za obdobie od 6/2017 do 5/2018 predstavovala 3.885,07 eura a čistý mesačný príjem za toto obdobie predstavoval 3.041,50 eura. Maloletá F. navštevovala v školskom roku 2018/19 X. ročník I. školy. Maloletý P. v uvedenom školskom roku navštevoval X. ročník I. školy. Obe maloleté deti mali bežné výdavky na stravu, oblečenie, obuv a voľnočasové aktivity a ich zdravotný stav bol dobrý. Priemerný mesačný zárobok matky za obdobie od 6/2018 do 2/2019 predstavoval 3.068,91 eura, matka dosiahla čistý príjem v 3/2019 vo výške 3.046,24 eura, 4/2019 vo výške 3.559,79 eura, 5/2019 vo výške 5.191,37 eura, 6/2019 vo výške 3.247,50 eura, 7/2019 vo výške 3.810,94 eura, 8/2019 vo výške 3.384,75 eura. Otec tvrdil, že dosahuje mesačný príjem cca 3.000 eur. Otec v čase poslednej úpravy vykonával advokátsku činnosť, bol jediným spoločníkom a zároveň konateľom právnickej osoby T. A. U. T. Q., Q..J..H., mal uzavretú zmluvu s G. Z. P. T. J. X., pričom dosahoval odmenu v zmysle zmluvy s G. X. 9.420 eur s DPH, čo v čistom predstavovalo 7.850 eur, avšak táto spoločnosť pravidelne platí 3 právnikov - absolventov právnickej fakulty, z tejto odmeny bola vyplácaná suma 1.400 eur dlhodobému advokátskemu koncipientovi, ďalšiemu v zmysle zmluvy o spolupráci mesačne bola vyplácaná suma 1.200 eur a tretiemu v pozícii advokátskeho koncipienta vyplácal odmenu cca 1.000 eur mesačne. Okrem toho mal náklady titulom mzdy, odplaty za výkon práce, náklady na nájom, pohonné hmoty, náklady súvisiace s réžiou kancelárie. Uznesením Okresného súdu Košice I sp.zn. 21P/55/2020 zo dňa 3.6.2021 boli maloleté deti dočasne zverené do osobnej starostlivosti matky a to do rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 21P/55/2020. Uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 7CoP/86/2021-235 zo dňa 04.10.2021 bolo predmetné uznesenie potvrdené. Rozsudkom Okresného súdu Košice I č.k. 21P/55/2020-394 zo dňa 11.03.2022 bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej mal. F. bola zverená do osobnej starostlivosti matky. Styk otca s mal. F. bol upravený každý páry kalendárny týždeň v roku od piatku od 17,00 hod. od nedele do 19,00 hod. Mal. P. bol ponechaný v striedavej starostlivosti rodičov realizovanej v starostlivosti matky každý páry kalendárny týždeň v roku v čase od nedele od 19,00 hod. do utorka do skončenia vyučovacieho procesu najneskôr do 15,00 hod., v starostlivosti otca každý páry kalendárny týždeň v roku od utorka od skončenia vyučovacieho procesu najneskôr od 15,00 hod. pokiaľ neprebíha školská výučba, do nedele každého párneho kalendárneho týždňa v roku do 19,00 hod. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 05.04.2022.

23. Odvolací súd poznamenáva, že v zásade platí, že dieťa sa má podieľať na životnej úrovni svojich rodičov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine). Príjmy a výdavky povinných osôb, ako aj náklady na výživu dieťaťa musia byť v konaní spoľahlivo preukázané, pričom súd pri posudzovaní jednotlivých tvrdení účastníkov konania, a tomu zodpovedajúcich dôkazov postupuje podľa svojej úvahy a každý dôkaz hodnotí jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Pri zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti sa vychádza z toho, že obaja rodičia si voči dieťaťu plnia svoju vyživovaciu povinnosť „in natura“ v rámci tohto typu starostlivosti o dieťa a v zásade sa za takýchto okolností výživné neurčuje, pokiaľ majú rodičia porovnateľnú životnú úroveň. Inak povedané, ak rodičia venujú maloletému dieťaťu rovnaký čas a ich finančné možnosti sú približne rovnaké, potom niet dôvodu na to, aby sa niektorý z rodičov podieľal na výživnom formou úhrady akejkoľvek finančnej čiastky druhému rodičovi. Výživné sa určí vtedy, ak je nutné zabezpečiť rovnakú životnú úroveň dieťaťa pre prípad disproporcie v príjmoch rodičov.

24. Zákon o rodine (§ 62 a nasl.) upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného rodičov k deťom. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Podľa súdnej praxe pre určenie výšky výživného k dieťaťu sú rozhodujúce reálne zárobkové schopnosti a možnosti povinného rodiča, ktoré sú dané jeho subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, zdravotným stavom, vzdelaním, pracovnými skúsenosťami), ale aj okolnosťami

objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných vlastnostiam povinného rodiča. Na výšky výživného je potrebné skúmať majetkové pomery, životnú úroveň, počet iných vyživovacích povinností povinného rodiča. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Pri posudzovaní výšky výživného na dieťa vychádza súd z príjmov a výdavkov povinného rodiča, ako aj nákladov na výživu tohto dieťaťa. Výdavky na výživné majú vždy prednosť pred ostatnými výdavkami. Výživné stanovuje súd podľa stavu, ktorý tu bol v čase rozhodovania. Po rozhodnutí môže dôjsť k zmene odôvodnených potrieb oprávneného (napríklad v súvislosti s pribúdajúcim vekom, začínajúcou školskou dochádzkou, prípravou na budúce povolanie atď.), môže nastať i zmena v možnostiach a schopnostiach povinného (napríklad v dôsledku zmeny zárobku, pribudnutia vyživovacej povinnosti atď.). Ak sa tak stane, je možné previesť novú úpravu výšky výživného, a to buď jeho zvýšením alebo znížením, alebo dokonca zrušením vyživovacej povinnosti. Zmena rozsudku v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine je prípustná od doby, kedy došlo k zmene pomerov. Zmena pomerov sa musí týkať skutočností, na ktorých bolo založené predchádzajúce rozhodnutie o rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu. Súd, ktorý má rozhodovať o novej úprave výživného, musí spoľahlivo zistiť, kedy došlo k zmene pomerov, rozhodnutie, ktorým sa mení pôvodné rozhodnutie, musí nadväzovať na pôvodné rozhodnutie vo svojom obsahu, ale i vo svojom výroku.

25. V prejednávanvej veci má odvolací súd za to, že súd správne vyhodnotil zmenu pomerov na strane mal. F.J.U.J.É.K.W., ktorá bola v čase poslednej úpravy v školskom roku 2018/19 žiačkou X. ročníka I. školy a bola v striedavej osobnej starostlivosti, preto správne súd určil výživné počnúc dňom 3.6.2021, t.j. vykonateľnosťou uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým bol zosúladený skutkový a právny stav, keďže sa v tom čase už maloletá nachádzala v domácnosti matky z dôvodu jej zhoršeného zdravotného stavu. Súd pri rozhodovaní o zvýšení výživného reflektoval potreby dieťaťa, ktoré aj podľa názoru odvolacieho súdu nie sú iba bežnej povahy, keďže maloletá trpí mentálnou anorexiou, má teda psychické a aj fyzické zdravotné ťažkosti. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že matkou požadovaná suma spravodlivo nezodpovedá odôvodneným potrebám maloletej F.J.U.J.É.K.W. (bod 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie). Na druhej strane v súčasnosti je maloletá Š. Q. školy a teda nepochybne došlo k nárastu je výdavkov, a to vo všetkých smeroch, t.j. pokiaľ ide o stravu, ošatenie, náklady súvisiace so školskou dochádzkou a voľnočasovými aktivitami a zdravotným stavom. Osobne sa o maloletú prevažne stará matka, pričom výkon jej osobnej starostlivosti je potrebné vziať do úvahy v zmysle § 62 ods. 4 Zákona o rodine aj v kontexte vyživovacej povinnosti. Odvolací súd predpokladá výdavky matky pohybujúce sa na úrovni cca 600 eur mesačne na mal. F., ak k tomu pripočítame výdavky matky na ubytovanie, a výdavky v súvislosti so zdravotným stavom, s voľnočasovými aktivitami dieťaťa a ostatné nepravidelné výdaje. Odvolací súd tak vo vzťahu k odôvodneným potrebám maloletej považuje súdom prvej inštancie určenú sumu 420 eur, ktorou sa má podieľať otec na výžive dcéry, za primeranú, zohľadňujúc aj prídavok na dieťa v sume 60 eur, ktorým štát prispieva matke na výchovu a výživu dieťaťa a tiež podiel matky na výživnom. Pokiaľ teda maloletá mala v rozhodnom období pravidelné odôvodnené potreby v sume cca 600 eur mesačne, časť z nich mohla a aj mala byť uspokojovaná z prídavkov na maloletú v sume 60 eur. Po odpočítaní tejto sumy odvolací súd ustálil výdavky na maloletú v sume 540 eur, ktorú by z titulu výdavkov na maloletú mali uhrádzať jej rodičia. Následne treba konštatovať, že pri výživnom zo strany otca vo výške 420 eur a výživnom zo strany matky, napr. vo výške 120 eur a prídavkoch na dieťa, celková suma takmer 600 eur je postačujúca na výživu maloletej vzhľadom na jej odôvodnené výdavky a potreby a to aj so zdravotným stavom. Súdom určené výživné zodpovedá matkou preukázaným výdavkom, ktoré aj odvolací súd považuje v niektorých položkách za nadhodnotené a nedôvodné.

26. Odvolací súd k uvedenému zdôrazňuje, že vyššia životná úroveň umožňuje naplňovať odôvodnené potreby vo väčšej miere. Dieťa môže študovať na finančne náročnejšej škole alebo sa venovať viacerým voľnočasovým aktivitám, môže mať zdravšiu a pestrejšiu stravu, kvalitnejšie oblečenie. Na druhej strane však z tejto potreby nie je možné predpokladať povinnosť rodičov dopriať deťom bez ďalšieho vyššiu životnú úroveň, akú majú alebo mali oni sami (bez ohľadu na výšku príjmu rodiny). Pri určovaní výšky výživného je potrebné zväžiť aj zmysel a účel výživného. V prípade výnimočne vysokých príjmov povinného rodiča sa nedá postupovať mechanicky podľa pravidla, že životná úroveň rodičov a detí má byť v zásade rovnaká. Nie je možné zabúdať na skutočnosť, že je právom a aj povinnosťou rodičov naučiť dieťa chápať hodnotu peňazí a riadnemu hospodáreniu s nimi. V prípade určenia neprimerane vysokého výživného, ktoré dieťaťu i po dokončení prípravy na povolanie umožní dlhodobý a možno aj

trvale bezprácný život, môže byť nielen v rozpore s najlepšimi záujmami dieťaťa, ale môže tiež porušovať právo rodiča vychovávať svoje dieťa, čo je mu prítomne garantované v čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd (Nález Ústavného súdu ČR, spis zn. IV.ÚS 650/15 zo dňa 16.12.2015). Z týchto dôvodov považuje odvolací súd súdom určené výživné vo vzťahu k obojmalým deťom s poukazom na vyššiu životnú úroveň oboch rodičov, za adekvátne, pričom odvolací súd súhlasí, že životná úroveň oboch rodičov je v zásade rovnaká.

27. Na rozdiel od prídavku na dieťa, pojem daňový bonus nemá svoju legálnu definíciu, a nie je ani štátnou sociálnou dávkou, preto je potrebné sa týmto inštitútom verejného práva zaoberať v rámci určenia výživného osobitne. Daňový bonus predstavuje formu daňového zvýhodnenia podľa zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, ktorý tento inštitút upravuje v § 33. Ak osoba splní podmienky na uplatnenie daňového bonusu, tak sa o sumu daňového bonusu znižuje samotná daň z príjmu (nie základ dane). Znížením dane z príjmu o sumu daňového bonusu sa zvyšuje čistý príjem rodiča poberajúceho daňový bonus, resp. jeho čistý zisk (SZČO). Odvolací súd na základe uvedeného musí konštatovať, že v danom prípade, sa daňový bonus vyplácaný matke takpovediac „pretavil“ do matkinho čistého príjmu. Do 18 rokov veku dieťaťa je mesačný nárok na daňový bonus vo výške 140 eur. Odvolací súd zohľadnil aj túto skutočnosť a to vo vzťahu k poslednej úprave výživného, kedy prídavky na dieťa a daňový bonus predstavovali nižšiu sumu.

28. V prípade striedavej starostlivosti a za splnenia podmienky porovnateľnej životnej úrovne rodičov sa výživné v zásade neurčuje. V ustanovení § 62 ods. 6 Zákona o rodine sa však výslovne uvádza, že ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje. Zákon teda nevyklučuje, že pri zohľadnení individuálnych okolností tej-ktorej prejednávanej, aby súd rozhodol o určení výživného na dieťa niektorému z rodičov i za situácie, že dieťa je zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. V posudzovanej veci odvolací súd vníma, že v individuálnych situáciách dochádza medzi rodičmi ku konfliktom pri úhrade výdavkov na maloleté deti. Prioritne však odvolací súd akcentuje fakt, že bežné výdavky by mal maloletým deťom uhrádzať rodič, v ktorého starostlivosti aktuálne sú. Súd poukazuje na skutočnosť, že predpokladom fungujúcej striedavej starostlivosti je dohoda rodičov, ktorí priebežne uhrádzajú náklady v prospech svojich detí, pričom pri jednotlivých výdavkoch môže vzniknúť istá disproporcija (nie je možné pravidelne vykonávať „vyúčtovania“ každej elementárnej položky výdavkov). Preto aj účastníci v aktuálnej veci by mali dbať na tento princíp. Akékoľvek ďalšie konflikty pri úhrade výdavkov rodičov na maloleté deti pri nezmenenej životnej úrovni otca a matky môžu negatívne vplyvať na procesnú pozíciu dotknutého rodiča v prípadnom ďalšom konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti a čo je najpodstatnejšie, v konečnom dôsledku aj ovplyvniť samotné maloleté deti.

29. Odvolací súd dospel k záveru, že rodičia majú mal. P. zverené do striedavej osobnej starostlivosti nie v rovnakom pomere, pričom bolo preukázané, že životná úroveň oboch rodičov je v zásade rovnaká. Preto bol preukázaný dôvod, ktorý odôvodňuje určenie vyživovacej povinnosti zo strany otca, ktorý zabezpečuje starostlivosť o syna v rozsahu 10-12 dní v mesiaci.

30. Vo vzťahu k mal. P. je potrebné konštatovať, že v čase poslednej úpravy mal XX rokov, navštevoval X. Q. I. školy, v súčasnosti je žiakom X. J. X-J. U., s čím sú spojené zvýšené výdavky. Maloletý P. sa vo voľnom čase venuje basketbalu, zúčastňuje sa turnajov, s čím sú spojené výdavky. Súd rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti otca k maloletému P., avšak iba za obdobie počnúc dňom vykonateľnosti rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia (kedy sa dočasne prestala realizovať striedavá osobná starostlivosť) do právoplatnosti rozhodnutia o „opätovnom“ zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti v sume 300 eur mesačne teda do 5.4.2022 a od 6.4.2022 v sume 200 eur do budúcnosti. Odvolací súd považuje súdom prvej inštancie určené výživné v sume 300 eur mesačne za obdobie, kedy sa dočasne prestala realizovať striedavá osobná starostlivosť za primerané odôvodneným potrebám maloletého. Odvolací súd predpokladá výdavky mal. P. pohybujúce sa na úrovni medzi 250-350 eur mesačne na dieťa, ak k tomu pripočítame výdavky matky na ubytovanie, cestovné, a výdavky v súvislosti s voľnočasovými aktivitami dieťaťa, ostatné nepravidelné výdaje. Je nepochybné, že výživné určené súdom je pri aktuálnych cenách nevyhnutných výdavkov maloletého na bývanie, potraviny, drogériu, oblečenie a obuv, lieky, školné, školské potreby primerané do takej miery, že nie je potrebné podrobne dokazovať existenciu a výšku týchto výdavkov. Odvolací súd tak vo vzťahu k odôvodneným potrebám maloletého považuje súdom prvej inštancie určenú sumu 300 eur, ktorou sa

mal podieľať otec na výžive syna za primeranú, zohľadňujúc aj prídavok na dieťa v sume 60 eur, ktorým štát prispieva matke na výchovu a výživu dieťaťa a tiež podiel matky na výživnom. Nespornou skutočnosťou je dočasná zmena zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky a tiež odôvodnené výdavky mal. P. bežného charakteru, ktorý je zdravý. Pokiaľ ide o obdobie od obnovenia striedavej starostlivosti do budúcnosti, aj odvolací súd sa stotožňuje s názorom ponechania výživného v sume 200 eur, keďže ich finančné možnosti sú približne rovnaké, pričom dôvodom určenia výživného počas striedavej starostlivosti je skutočnosť že táto sa realizuje nie v rovnakom pomere a teda je dôvod na to, aby sa otec podieľal na výživnom formou úhrady 200 eur matke. V tomto prípade nejde o prípad disproporcie v príjmoch rodičov. Z vykonaného dokazovania tiež vyplýva, že otec sa na nákladoch súvisiacich s uspokojením potrieb syna (stravné, ošatenie, obuv, bývanie, voľnočasové aktivity, náklady na drogeriu, ktoré patria medzi oprávnené náklady) podieľa nielen platením bežného výživného matke, ale riadne poskytuje dieťaťu starostlivosť v rámci svojej starostlivosti. Pri určení výživného je potrebné zohľadniť uvedenú skutočnosť. Nezanedbateľnou skutočnosťou je aj poberanie prídavku na mal. P. matkou a skutočnosť, že jej príjem je vyšší, keďže si uplatňuje daňový bonus na syna.

31. Námietky oboch rodičov sa týkajú skutkových otázok zistenia reálnych možností a schopností otca a správnosti záveru prispievať na výživu detí v súdom určenej výške. Odvolací súd nenašiel iné dôvody pre posúdenie vo vzťahu k skutkovému záveru ohľadne príjmov otca, a teda jeho schopností a možností (bod. 23. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia). Súd prvej inštancie správne ustálil priemerný čistý mesačný príjem otca (spolu s benefitmi) na sumu 3.000 eur a k tejto sume prirátal ešte sumu 810,54 eur, nakoľko súčet ziskov obchodnej spoločnosti otca za roky 2020 a 2021 predstavuje čiastku 19.453 eur, čo je mesačne 810,54 eur. Otec vykonáva advokátsku činnosť, je jediným spoločníkom a zároveň konateľom právnickej osoby T. A.Á. U. T. Q..., Q...J..H.. Súd primárne žiadal ku konaniu doložiť daňové priznanie aj za rok predchádzajúci roku, v ktorom bol podaný na súd návrh vo veci výživného, zohľadnil na účely určenia príjmu, aké mal otec zaevidované nielen príjmy, ale i výdavky. Výšku výdavkov za posudzovaný zdaňovací rok porovnal aj s výdavkami za rok predchádzajúci posudzovanému zdaňovaciemu roku. Rovnako súd neopomenul zistenie nerozdeleného zisku, ktorý predstavuje zisky z bežných a minulých rokov. V rámci súdnej praxe sa totiž zvyšuje počet prípadov, kedy si rodič úmyselne nevypláca zisk z firmy, kumuluje si na firemnom účte finančné prostriedky a čerpá ich na chod osobného bežného života. Pritom výška nevyplateného zisku tiež ovplyvňuje posudzovanie majetkovej bonity rodiča ako podnikateľa.

32. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku vo výrokoch o určení výživného zistil, že súd prvej inštancie správne ustálil osobné a majetkové pomery oboch rodičov, a tiež odôvodnené potreby maloletých detí, z čoho mal za preukázané, že na strane otca ako povinnej osoby vo vzťahu k maloletým, sú dané dostatočné pomery pre to, aby boli potreby maloletých pokryté výživným v rozsahu, v akom určil súd prvej inštancie. Odvolací súd pri určení výživného nezistil vybočenie z medzí zaužívanej rozhodovacej činnosti súdov. Matka za rok 2021 zarobila celkovo 39.069,38 eur v čistom (priemerne 3.255,78 eur mesačne) a za obdobie 1-5/2022 zarobila celkovo 17.002,50 eur v čistom (priemerne 3.400,50 eur mesačne). V tomto duchu odvolací súd prijíma záver, že životná úroveň rodičov a rovnako majetkové pomery, od ktorých sa odvodzuje výška výživného na maloleté deti, sú približne rovnaké.

33. Odvolací súd dôsledne preskúmal výpočet dlžného výživného a dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri jeho výpočte vo vzťahu k mal. dcére (výrok II.) postupoval v zmysle zákona a vypočítal ho matematicky správne.

34. Odvolací súd po preskúmaní výpočtu dlžného výživného vo vzťahu k mal. synovi (výrok IV.) konštatuje dôvodnosť uplatnenej odvolacej námietky otca. Pokiaľ ide o výživné 200 eur na maloletého P. počas striedavej starostlivosti, otcovi nevzniklo dlžné výživné, nakoľko otec uvedenú sumu pravidelne platil. Za obdobie prerušenej striedavej starostlivosti, kedy bol mal. syn vo výlučnej starostlivosti matky, otec prispieval matke sumou 200 eur, preto vzniklo otcovi dlžné výživné od 3.6.2021 do 5.4.2022 vo výške 1.009,93 eur, a nie 1.109,39 eur ako to určil súd prvej inštancie. Dlžné výživné predstavuje pre maloletého P. za 9 mesiacov od 7/2021 do 4/2022 - 900 eur (100 eur x 9 mesiacov), + alikvotná časť za 28 dní v mesiaci jún 2021 (93,33 eura) a 5 dní v mesiaci apríl 2022 (16,60 eura).

35. Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch I. (o zvýšení výživného na maloletú F.), II. (o dlžnom výživnom na maloletú F.), III. (o povinnosti otca prispievať na výživu maloletého P.), V. (o zamietnutí návrhu otca a matky v prevyšujúcej časti), ako vecne

správny potvrdil, postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP. Odvolacie námietky matky a otca teda nespochybnili vecnú správnosť rozsudku v týchto napadnutých častiach. V nadväznosti na nesprávny výpočet dlžného výživného voči mal. P. odvolací súd zmenil rozsudok vo výroku IV. postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

36. O trovách prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovení § 52, § 58 CMP a § 396 ods. 2 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).